

บทที่ 5

อภิปรายผล สรุปและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การลดต้นทุนการทำนา พบว่า ค่าใช้จ่ายในการเตรียมที่นา ก่อนเพาะปลูก ค่าจ้างรถเกี่ยวข้าว และค่าจ้างลากข้าวไม่สามารถลดต้นทุนได้ เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่จำเป็นในการเพาะปลูก เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายที่เกษตรกรต้องจ่ายในแต่ละครั้ง กับการลงทุนด้านเทคโนโลยี การจ่ายแต่ละครั้งของเกษตรกรจะเกิดความคุ้มค่าและเหมาะสมมากกว่า เพราะไม่มีค่าเสื่อมของเทคโนโลยีซึ่งเป็นปัจจัยคงที่และจัดเป็นต้นทุนคงที่ (นราทิพย์ ชุตินวงศ์. 2547: 238-239) ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายที่ยากต่อการควบคุม และการลดต้นทุนการเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้เองหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อทำการเพาะปลูก ยังคงมีต้นทุนจากปัจจัยเมล็ดพันธุ์ซึ่งคิดเป็นผลตอบแทนการนำไปจำหน่าย การลดต้นทุนดังกล่าวจึงเป็นการลดค่าใช้จ่ายบางส่วนในการจัดหาเมล็ดพันธุ์ เช่นเดียวกับการพึ่งพากันหรือเอาแรงกันในการหว่านหรือดำนา จะสามารถลดค่าใช้จ่ายในการหว่านดำได้ แต่เกษตรกรจะต้องหว่านดำในพื้นที่ของเกษตรกรรายอื่น หากพิจารณาข้อดี จะส่งผลต่อความเข้มแข็งและสร้างความร่วมมือให้แก่กลุ่มเกษตรกรต่อไปได้

2. การลดปริมาณการใช้ปัจจัยการผลิตด้านสารเคมี ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการดำเนินนโยบายด้านต่างๆ ของชาติในแง่ของการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ หรือพัฒนาเป็นเกษตรอินทรีย์ จัดเป็นปัจจัยแปรผันและเป็นต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณผลผลิต (อ้อทิพย์ ราชวรนิยม. 2555: 36) ในการทำนา หากสามารถควบคุมการใช้ปัจจัยดังกล่าวในปริมาณลดลงจะส่งผลต่อการลดต้นทุนได้ เพราะราคาปัจจัยการผลิตดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจากต่างประเทศจึงมีราคาที่สูง เมื่อเกษตรกรใช้ปัจจัยในท้องถิ่นซึ่งหาได้ง่าย ราคาถูก จะช่วยลดต้นทุนที่เป็นตัวเงินลดลงคิดเป็นต้นทุนสูงสุด 1,074.56 บาท/ไร่ ต้นทุนดังกล่าวสามารถคืนกลับมาเป็นรายได้คิดเป็นผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น 34,950.06 บาท/รอบ และเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 8,737.52 บาท/เดือน และยังส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของข้าวเพื่อส่งเสริมด้านราคาต่อไปได้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยข้อมูลการทำนาเพื่อให้ได้แนวทางการลดต้นทุนการทำนาที่มีความเหมาะสมกับเกษตรกร โดยมีกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เกษตรกรในพื้นที่ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 41 ราย เป็นชาย 13 ราย และหญิง 28 ราย มีอายุระหว่าง 30 – 60 ปีขึ้นไป การศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่มีระดับประถมศึกษา จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.10 ประสบการณ์ในการทำนาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 21-30 ปี จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.27 พื้นที่ในการทำนาของเกษตรกรอยู่ระหว่าง 4-130 ไร่ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 32.53 ไร่/ราย จำนวนการทำนา 2-3 รอบ/ปี ส่วนใหญ่ทำนา 2 รอบ/ปี จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.24 ปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ในแต่ละรอบโดยประมาณเฉลี่ย 0.95 ตัน/ไร่ ราคาจำหน่ายข้าวเปลือกในแต่ละรอบโดยประมาณเฉลี่ย 5,854.88

บาท/ตัน คิดเป็นรายได้โดยประมาณเฉลี่ย 5,573.85 บาท/ไร่ แหล่งเงินทุนของเกษตรกรส่วนใหญ่ได้จากการกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.05 ภาระหนี้สินของเกษตรกรโดยมีเกษตรกรที่ไม่มีหนี้สินเลยจำนวน 4 ราย มีหนี้สินสูงสุด 2,000,000 บาท จำนวน 2 ราย คิดเป็นภาระหนี้สินเฉลี่ย 464,682.97 บาท/ราย และจากการศึกษาต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายจริงในการทำนาในแต่ละรอบโดยประมาณเฉลี่ยต่อไร่ พบว่า ต้นทุนการทำนาโดยประมาณเฉลี่ย 2,557.64 บาท/รอบ/ไร่ โดยมีค่าใช้จ่ายในการเตรียมที่นาก่อนเพาะปลูก 333.38 บาท/ไร่ ค่าใช้จ่ายในการจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าว 321.11 บาท/ไร่ ค่าใช้จ่ายในการหว่านหรือดำนา 59.72 บาท/ไร่ ค่ากำจัดวัชพืช 243.17 บาท/ไร่ ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อปุ๋ย 595.83 บาท/ไร่ ค่าใช้จ่ายในการหว่านปุ๋ย 48.29 บาท/ไร่ ค่าใช้จ่ายในการกำจัดศัตรูพืช 235.56 บาท/ไร่ 8) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดการน้ำ 144.36 บาท/ไร่ ค่าจ้างรถเกี่ยวข้าว 469.51 บาท/ไร่ และ ค่าจ้างลากข้าว 100 บาท/ไร่ ซึ่งผลตอบแทนโดยประมาณ 3,016.21 บาท/ครั้ง/ไร่ และจากการคิดพื้นที่นาเฉลี่ยต่อเกษตรกรแต่ละรายเท่ากับ 32.53 ไร่/ราย เมื่อคิดผลตอบแทนโดยเฉลี่ยต่อรอบการทำนา (4 เดือน) ได้ผลตอบแทนเฉลี่ย 98,483.10 บาท/รอบ คิดเป็นรายได้ของเกษตรกรแต่ละรายเฉลี่ยต่อเดือน 24,620.77 บาท/เดือน ผลตอบแถมดังกล่าวยังไม่รวมค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นภาระหนี้สินของเกษตรกร

แนวทางที่เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการทำนาและมีผลตอบแทนเพิ่มขึ้น ได้แก่ การจัดโครงการเก็บเมล็ดพันธุ์หรือข้าวเปลือกเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าว การพึ่งพากันหรือเอาแรงกันเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการหว่านหรือดำนา และการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทำเองหรือการใช้เกษตรอินทรีย์ส่งผลต่อข้าวน้ำหนักดีด้านทานโรคเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายทั้งค่ากำจัดวัชพืชและค่าใช้จ่ายในการกำจัดศัตรูพืชลงได้ จากข้อเสนอแนวทางร่วมกันดังกล่าวและสามารถนำไปร่วมกันปฏิบัติได้ จะเกิดการลดต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายจริงจากการลดสารเคมีได้สูงสุดโดยประมาณ 1,074.56 บาท/ไร่ หรือคิดเป็นผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นโดยประมาณ 34,950.06 บาท/รอบ และเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นโดยประมาณ 8,737.52 บาท/เดือน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. กลุ่มเกษตรกรชาวนาดำบถบ้านกร่าง จะได้ข้อมูลด้านต้นทุนที่ชัดเจนสามารถวางแผนการใช้จ่ายและกำหนดการลดต้นทุนได้ถูกต้องตรงกับสภาพความเป็นจริง
2. เกษตรกรชาวนาแหล่งอื่นๆสามารถนำข้อมูลนี้ไปประยุกต์ใช้ในการลดต้นทุนการทำนาได้
3. หน่วยงานสนับสนุนของทางราชการและนักวิชาการสามารถให้การช่วยเหลือลดต้นทุนให้เกษตรกรได้อย่างตรงกับความต้องการ

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาด้านต้นทุนจากดอกเบียของภาระหนี้สินในการวิจัยครั้งต่อไปได้
2. ควรศึกษาและจำแนกภาระหนี้สินที่เกิดจากระบบการผลิตหรือการทำนาที่มีความเหมาะสมกับต้นทุนการทำนา